

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
بیمارستان شهدای سلامت نی ریز

مارگزیدگی

تهیه کننده: شهناز بنان

تاریخ تهیه: بهار 1401

تاریخ بازنگری: بهار 1404

تایید کننده: دکتر محمدصادق قاسم پور متخصص

داخلی

منبع: برونر و سودارت 2014

مقدمه:

آسم بیماری شایعی است که راه‌های هوایی را درگیر می‌کند. در این بیماری لوله‌های تنفسی در ریه‌ها به‌طور قابل برگشت تنگ می‌شوند. علائم این بیماری سرفه، خس‌خس سینه، احساس فشار روی قفسه سینه و تنگی نفس می‌باشد. آسم بسته به شرایط بیماری و درجه تنگی راه‌های تنفسی، درجات خفیف، متوسط تا شدید دارد. آسم ممکن است در هر سنی شروع شود ولی اغلب شروع آن از دوران کودکی می‌باشد.

چه عواملی در بروز آسم مؤثرند:

علت بروز آسم، التهاب راه هوایی با منشأ ناشناخته می‌باشد. این التهاب موجب تحریک عضلات راه‌های هوایی شده و آن‌ها را منقبض می‌کند. این مسأله باعث تنگ شدن راه‌های هوایی می‌شود. به همین دلیل بیمار دچار خس‌خس سینه و تنگی نفس می‌شود. التهاب همچنین باعث می‌شود که یک الیه مخاط و ترشح غیرطبیعی در داخل راه‌های هوایی بوجود آید که خود موجب سرفه شده و راه‌های هوایی مسدود می‌شود.

• به‌عنوان مثال اضطراب بیمار ممکن است باعث تاکی کاردی، تپش قلب و لرزش، برافروختگی و تعریق گردد و به دنبال آن احساس سفتی در قفسه سینه و افزایش

تعداد تنفس، گیجی، غش، اسپاسم و گرفتگی دست‌ها و پاها، کرختی و بی‌حسی انتهای اندام‌ها بروز نماید و درد ناشی از اثر زهر نیز تشدید گردد.

• در مورد افعی‌ها و بعضی از کبراها سپس درد، تورم، سفتی و التهاب به سمت انتهای عضو گزیده شده پیشرفت می‌کند. همچنین ممکن است غدد لنفاوی مربوط به عضو گزیده شده نیز بزرگ و سفت شوند.

• تهوع، استفراغ و سردرد نیز از علائم مسمومیت‌های سپتیک شدید هستند.

• کلومیتوز پلی مورف (نوتروفیلی) به دنبال گزش اکثر مارها شایع است و حاکی از مسمومیت شدید می‌باشد.

• گاهی ممکن است، بعلت واکنش‌های آنافیلاکتیک نسبت به زهر مار در طی چند دقیقه کلاپس و اختلال هوشیاری رخ دهد و به دنبال آن استفراغ، دردهای شکمی (کولیک)، اسهال، آنژیودرم و خس‌خس سینه بروز نماید. علت بروز واکنش‌ها ی آنافیلاکتیک را به وجود بعضی از آنزیم‌ها در زهر مار نسبت می‌دهند.

این آنزیم‌ها باعث آزادسازی هیستامین، برادی‌کینین و سروتونین می‌شوند.

ارزیابی و یافته‌های پاراکلینیکی:

(۱) آزمایش های پایه شامل CBC ، شمارش پالکت ، آزمایش های انعقادی FDP,PTT,PT (و فیبرینوژن) الکترولیت‌ها

BUN، کراتین ، گروه خونی و کراس مچ

• با بررسی و انجام این آزمایشات عملکرد کلیه ،وضعیت مایعات و س یستم انعقاد ی بیمار ارزیاب ی می‌شود.

• این آزمایشات بهتر است که هر ۴ ساعت در ۱۲ساعت اولیه تکرار شوند زیرا کواگولوپاتی عموماً در ابتدا مشخص نبوده و بعداً تظاهر می یابد.

• بعد از تجویز ضد زهر نیز باید این تست ها را تکرار نمود تا زمان ی که به سطح نرمال یا نزدیک به نرمال برگردند.

(۲) انجام CXR و ABG در بیماران با سابقه بیماری ریوی و یا وجود علائم ریوی جدید جهت احتمال پیدایش ARDI

(۳)مونیتورینگ

(۴)انجام A/U و بررسی هماتوری و م یوگلوبینوری تدابیر درمانی در محل

حادثه:

• آرام نمودن و اطمینان دادن به بیمار به دل یل وجود

ترس و وحشت در او . نباید به بیمار اجازه حرکت داد.

زیرا فعالیت باعث افزایش سرعت انتقال سم م ی شود.

• برای جلوگیری از گسترش انتقال سم توصیه می‌شود که نوار محکم پهنی که جلوی خروج جریان لنفاتیک را بگیرد در قسمت پروگزیمال محل گزش ببندید. این نوار باید به گونه ای بسته شود که یک یا دو انگشت به آسانی از زیر آن بگذرد.

• تخفیف و تسکین علائم زودرس و خطرناک مسمومیت

• هر چه سریعتر بیمار را به مرکز مجهزی که در آنجا سرم ضد زهر مار وجود دارد، اعزام نمایید. به جزء بی تحرکی عضو گزیده شده ، سایر کمک های اول یه قدیمی و دستکاری زخم محل گزش مناسب نیست. بخصوص بایستی از اقدامات زیر خودداری نمود.

• بریدن زخم

• شکافتن زخم

• درمان با شوک الکتریکی

• مالیدن یا تزریق مواد شیمیایی یا دارویی

• کرایو تراپی یا فرو بردن عضو مبتال در یخ یا گذاردن

کیسه یخ تدابیر درمانی در بیمارستان و اورژانس:

(۱) اولین اقدام بررسی علائم حیاتی ، معاینه سریع و کامل

بیمار و در صورت لزوم اقدام های حمایت قلبی پیشرفته

می‌باشد.

(۲) قدم بعدی بررسی محل گزش ، تعیین مقدار تورم با اندازه گیری محیط اندام مبتلا است.

• با توجه به پیشرفت ادم و از دست دادن هر گونه عملکرد حسی و عروقی محل گزش باید مد نظر قرار گیرد.

(۳) بیمار باید مانیتور قلبی داشته باشد و به طورمکرر علائم حیاتی وی ثبت شود.

(۴) تجویز ضد سم به‌عنوان مهمترین و فوری ترین تصمیم گیری

• سرم های پلی والان ضد مارگزیدگی به شکل آمپول های ۱۰ میلی لیتری قابل تزریق وریدی و عضلانی در دسترس هستند.

وب سایت : neyritahp.sums.ac.ir
شماره تماس : ۰۲۴۳۰۱۱۰۴
پورتال : ۰۲۴۳۰۱۱۶

با استفاده از نرم‌افزار بارکد خوان از طریق تلفن همراه می‌توانید فایل متنی پمفلت را دانلود نمایید.